

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo

Licejska knjižnica

Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LÉTO VI.

LJUBLJANA, dne 28. avgusta 1923.

ŠTEV. 100.

Sovjetizacija marke.

Premalo se zavedamo, da je propast Nemčije svetovno - gospodarskega pomena in da bo to enkrat čutil ves svet; tudi mi. Katastrofa nemške marke je v zvezi s katastrofo rublja eden najvažnejših činitelj našega življenja sveta. Zato je zanimanje za marko ali rubelj več kakor pa samo zanimanje za kakoršnokoli valuto.

Marsikdo je mislil, da se da brezprimerno hitri padec marke, odkar je prekoračil dolar 100.000 marčno mejo, razlagati samo z močno in trajno sovražno intervencijo na inozemskih deviznih trgih. Res je, da so Francozi malo pomagali, a to ni odločilni vzrok, da se je vrednost marke približala ničli. Vzrok zmanjšane vrednosti je Poruhje, vzrok velikanske brzine je pa poleg brezupnosti zunanepolitičnih razmer in izgledov način, kako je Nemčija ta boj vodila in ga še vodi gospodarskopolično, finančnopolično in, recimo, deviznopolično. Nemčija se v novo situacijo kar ni mogla vdati, orientacija javnega mnenja je ovirala bistroumne politike in častnikarje v vsem prizadevanju, da bi poslali politični program in politično ter gospodarskopolično taktiko na bolj stvarno podlago. Ponavljale so se napake iz let 1916 do 1918.

Grehi najnovejše preteklosti so tako očitni, da jih nihče ne poskuša prikriti, razen fistih, ki so neposredno odgovorni zanje. Seveda pa danes marsikdo kritizira, kar je še včeraj hvalil. Dosti je gospodarskih politikov, ki do skrajnosti obsojajo devizno politiko državne banke, ki so pa še nedavno principijelno zahtevali, naj bo taka. Sicer pa je bila tudi pot nove devizne politike že od začetka napačna; usodepolna je bila misel, da moremo še sedaj z uplivanjem in reguliranjem trga ter z umetno preskrbo trga zadržati padec marke. Prišlo je prav narobe. Katastrofo marke je vse to nazadnjaštvo samo izredno pospešilo in poostriilo. Najprvo so poskusili podpreti marko s tem, da so dali vsakemu toliko deviz, kolikor jih je hotel. Sicer so to postopanje predolgo nadaljevali, a bilo je vsaj logično.

Nato so pa hoteli držati kurz s tem, da so nakupovalcem deviz dovolili le malenkosten del tega, kar so zahtevali, sicer jim pa prepovedali nabavo tujih plačilnih sredstev drugod. To je bilo že tehnično nemogoče. Če domačini na Nemškem na edinem dovoljenem trgu praktično niso mogli nakupovati deviz in je bila na istem trgu papirna marka za inozemce nenakupljiva, potem je morala pasti marka v brezdanjost. Saj ji je takorekoč državna banka sama odrekla prometno možnost. Kako naj ji jo prisodijo drugi, kako naj ji pripisejo kakšno vrednost? Naravnost in neogibna posledica je bila ta, da so vsi oni, ki so morali imeti v Nemčiji devize ali pa so si jih želeli imeti, ponudili marko v vsaki poljubni množini, da bi jo obdržali; na drugi strani je pa zanimanje inozemstva za nakup marke postalo skrajno majhno. Večkrat slišimo na Nemškem naivno vprašanje, če se je gospodarski in politični položaj res za desetkrat poslabšal, odkar je vrednost marke za desetkrat padla. In ker se ni, mislijo, da je vendarle Francija z velikimi prodajalnimi manevri vrednost marke zmanjšala. Pozabijo, da je med onima dvema kurzovna banka sama napravila marko tako malo vredno.

Izločenje marke kot valutarične kvalitete je v zadnjem času škodovalo tudi notranji porabnosti nemškega papirnega denarja. Tu notri tiči bistveni vzrok jako nevarne poostritve socialnega in notranjepolitičnega položaja. Samoobsebi se gospodarski položaj v zadnjem času ni bistveno poslabšal; zaposlenost in izvoz sta poleti celo izdatno napredovala. Nagib k avgustovi krizi na Nemškem je bil izključno le denaren; po zadnjih poročilih je kriza v glavnem premagana. Še v prvih tednih po polomu podporne akcije za marko se je zunanja zmanjšana vrednost na znotraj bolj malo poznala. Samo cene importiranega blaga so takoj poskočile in sicer primeroma z dolarjem. Vse drugo je šlo bolj počasi. Takrat je preteklo več tednov, preden se je kurz dolarja podvojil in potrojil, in potem zopet več tednov, preden so

se notranje cene spremembi popolnoma prilagodile. Danes je pa hitrost notranje zmanjšane vrednosti skoraj popolnoma ista, kakor pa hitrost zmanjšane vrednosti na zunanaj. Približno v istem času, kakor se je podesetoril kurz dolarja, so se podesetorile tudi cene, in če je šel dolar v dveh dneh za 50 ali 75% gor, so šle skoraj v isti izmeri gor tudi cene v trgovini, ne le v veliki, temveč tudi v mali. V veleindustriji in veletrgovini se je v zadnjem času uveljavila skoro brez izjeme stroga in precizna kalkulacija v zlatu. — O tem smo v Trgovskem listu opevano govorili in rekli, da bo tako prišlo in da mora tako priti. — Tukaj je torej vstričnost valutaričnega gibanja in gibanja cen že kar podana. Preko tega se je pa tudi vse drugo gospodarstvo, ki ima opraviti z denarjem, dol do kramarja in brivca, navadilo na računanje v zlatu, seveda ne natančno. Tako nekako približno se dvigajo cene tudi tukaj, kakor je pač označen zadnji kurz v časopisih. Da je vse to v nasprotju z odredbami o navijanju cen, ki so na Nemškem še zmeraj v veljavi, seveda nikogar več ne moti.

Ko se je začel ta najnovejši razvoj, so začeli tudi delavci boj za plačo po indeksu. Po dolgem rešetanju in obotavljanju so jo v principu tudi dosegli. A plača po indeksu je danes že premajhna, razvoj je šel preko tega. Edini izhod je splošen prehod k računanju v zlatu, tudi pri plačah — glej drug naš tozadeven članek. — Tako tudi pri kontih denarnih zavodov in pri davkih. Popolno ozdravljenje seveda tudi s tem ni omogočeno, to bo prinesla politika. Prim. članek o marki v Trg. listu od 19. junija.

Opazke k Ljubljanskemu velesejmu.

Ravnatelj trgovske akademije g. dr. L. L. Böhm se je mudil pretekli teden kot delegat ljubljanskega velesejma v Beogradu z nalogo, da povabi vse ministre in druge visoke državne funkcionarje, vse uglednejše predstavnike gospodarskih krogov ter direktorje dnevnikov na obisk III. ljubljanskega velesejma.

Delegat je bil povsod sprejet z največjo ljubeznivostjo in se je povsod pokazalo največje razumevanje važnosti te gospodarske prireditve.

Vsi faktorji, katere je posetil g. delegat, so si popolnoma v svesti velikega narodno - gospodarskega pomena velesejma v obče, ljubljanskega velesejma pa posebno za narodno - gospodarski pokret cele Jugoslavije.

Posebno se mora še naglašati, da so skoraj vse ličnosti, s katerim je g. delegat govoril, s povdarkom naglašale velevažnost ljubljanskega velesejma za medsebojno spoznavanje in važnost sejma, kot enega najeminentnejših sredstev za poglabitev državne ideje.

Tembolj se moramo zato čuditi nečuvnemu izbruhu nam nepojmljivega ozkosrčnega šovinizma, kakor si ga je dovolil neki beograjski list.

Prepričani smo, da bodo vsi razsodni in trezno misleči krogi v Beogradu tako postopanje enoglasno obsodili in pričakujemo, da morda merodajni krogi tudi tozadevno podvzamejo potrebne korake, da se tako pisarenje, ki bi moglo imeti za ureditev naših notranje političnih in gospodarskih razmer mnogo večje posledice, nego si jih najbrže ne more predstavljati pisec inkrimiranega članka, prepreči.

Tudi smo prepričani, da pisarenje tega lista, kateremu noben resen človek ne pripisuje nihi najmanjše važnosti, ne bo našlo nikjer odziva in da bo vsak razsodni čitatelj vedel, kakšen namen imajo taki članki in kaj naj si o njih misli.

Gradbena razstava v Mariboru.

Proslorna Prešernova ulica je bila namenjena gradbeni razstavi. Vsled raznih že omenjenih neprilik se je te razstave udeležilo le troje gradbenih podjetij in lovarna umetnega škriplja »Komenit«. Po svojem paviljonu in napisu že daleč vidno slavno podjetje ing. dr. Kasal (centrala v Ljubljani, podružnica v Mariboru pod vodstvom arhitekta Müllerja) je poleg drugih načrtov razstavilo v modelu predočeno vilo Ausch v Krčevini. (Pg. Ausch, član delniške družbe »Drava« je bil prvi

Dr. R. Marn:

Po našem morju.

(Nadaljevanje.)

Saj obstoji še dosti zadrug ravno v tem pogledu in lahko rečem, da je to glavna zasluga pokojnega dr. Kreka, vendar jih je še veliko premalo. Posameznik ima ali kos vinograda ali kos vrta z oljkovimi drevesi oziroma masalimami, kakor jih Dalmatince imenuje. Za obdelovanje vinograda, kakor tudi za ribarenje, dalje za prenašanje in rafiniranje olja rabi denar in tega nima. Kriza glede prodaje vina v Dalmaciji je splošno znana. Med svetovno vojno so izostali prejšnji odjemalci, tako v inozemstvu, kakor tudi v krajih, ki so prej pripadali Avstriji, n. pr. Češka, Nižje Avstrijska, a so zdaj za nas inozemstvo. Vsaka teh držav ima luksuzno carino na uvoz vina in zato se tudi v Sloveniji bridko občuti vinska kriza, ker naše vino ne dobi odjemalcev v inozemstvu. Še huje je pa v Dalmaciji, ker dotični, ki imajo vinograde, žive takorekoč samo od njih dohodkov, dočim pridelajo naši

manjši vinogradniki tudi drugi živje, da ne gladijejo naravnost. Tukaj bi torej nove zadruge najbolj priskočile na pomoč, kajti dalmatinsko vino je v naši državi najmočnejše in njegove specialitete najboljše. O tem lahko pričamo vsi fisti, ki smo se udeležili pofovanja, o katerem sem pisal.

Drugi predmet je olje. Tudi tukaj manjka racionalnega izkoriščanja, o čemer smo se sami prepričali. Videli smo n. pr. da ima cela vas en skupni vrt, na katerem rastejo na gosto masline (oljkova drevesa). Vsak seljak ima v tem vrtu nekoliko dreves, ki jih skrbno čuva kot zaklade. Ko dozori sad, ga doma prav primitivno prešajo in niti ne povem, kako.

Kajpada obstoji več oljarskih zadrug in tam kjer so, je bolje, ker imajo moderne stiskalnice in tudi priprave za čiščenje. Vendar zadruge niso mogle obvladati komercialno stran, zlasti v tem pogledu, da bi konkurirale italijanskemu olju. Za oljarske zadruge je zato obstojala v Zadru centrala z velikim skladiščem, ki je zbirala olja, jih čistila in potem prodajala. Centrala v Za-

dru je prešla v italijanske roke in odtodaj je predelovanje olja nazadovalo. Primanjkuje tvornic za ekstrahiranje olja, zato ima dalmatinsko olje, ki je samo na sebi izborne kvalitete, vendar za nekatere neprijeten okus, ker diši.

Veliko olja in sicer finega se rabi za konzerviranje rib (sardin). Industrija za konzerviranje rib v olju je precej razvita, predvsem je omeniti delniško družbo »Sardina« v Splitu, ki ima pet takih tovarn, vseh skupaj jih je v Dalmaciji triindvajset.

S tem pridem na ribarstvo. Dalmacija je kakor ustvarjena za ribarstvo in je recimo v letu 1907 ulovila 12 milijonov kilogramov rib. Ali kakor v drugem, je tudi tu strahovito nazadovala in v letu 1921 se je ulovilo le 2 in pol milijona kilogramov rib. Največji vzrok nazadovanja je pomanjkanje dobrega ribolovnega orodja, ki si ga siromašni ribarji ne morejo novega nabaviti. Poleg ribolova se je skoro povsem opustilo tudi racionalno gojenje rib in v tem pogledu se šele v zadnjem času boljšajo razmere, ker je Zadrugi savez v Splitu prevzel nalogo, da združi v to svrhu obstoječe ribarske

zadruge. Ribe se konzervirajo ali s soljenjem ali v olju, dočim prebivalci za svojo porabo ribe suše.

Od prirodnih pridelkov Dalmacije so kot specialitete znane neke vrste višnje, ki zavzemajo pod imenom maraška skoro prvo mesto na svetovnem trgu. Na trg pride ali sveža ali posušena, najbolj nam je pa znana kot liker maraskino. V Dalmaciji obstoje stare in dobre firme za izdelovanje likerjev.

Dalmacija obiluje vsled svojega skoro tropičnega podnebja na zdravilnih zeliščih in rastlinah, med katerimi je najvažnejša kultura buhača. Buhač je naša kresnica, ki jo zaljubljeni ljudje tako radi porabljajo kot orakel, če jih ljubi ljubljeno bitje. Le to je razlika, da naša kresnica nima kot zdravilno zelišče pomena, dočim se buhač rabi v obliki prahu kot sredstvo za uničevanje mrčesa in muh, tako v stanovanjih, kot v poljedelstvu za obrambo kulturnih rastlin pred mrčesom. Rabi se tudi že v obliki esenca. Producira se buhača, t. j. suhega cveta okrog 130 vagonov, kar znači jako veliko, ker stane 100 kg tega cveta do 15.000 Din. (Konec sledi.)

član kreditne in stavne zadruge »Mojmir«, ki si po tvrdki Kasal gradi moderno vilo na gričku nad Tomšičevem drevoredu). Model, ki vzbuja mnogo pozornosti, je delo arhitekta Müllerja. Poleg tega pavilijona se nahaja razstavni pavilijon stavbnega podjetja Accelo in drugovi. To podjetje je kakor znano, staro ljubljansko podjetje, ki ima svojo podružnico v Mariboru. Zelo lično opremljeni pavilijon vzbuja zlasti pozornost ljubljancem, ker najdejo v njem mnogo stavb in načrtov izvršenih v Ljubljani. — V tretjem tudi okusno opremljenem pavilijonu je domača mariborska stavbna tvrdka R. Kiffmann, poleg raznih stavb je razstavila tudi projekte za gradbeno loterijo. Načrti so bili od posebne jure kot prvotno odobreni. Razstavljalci gradbene stroke so postali tembolj znani, ker so bili edini, ki so pokazali, da imajo smisel za razslavo.

Götzova dvorana nudi obiskovalcem mariborske razstave marsikatero znamenitost. Tu imamo na izbiro tehničarje (tvrdke Ussar), lične vozove (Stoužko, Pergler, Vozel, Ferk, Lešnik), Prvo jugoslovansko žično industrijo v Celju, kovinofiskarsko industrijo, Nipič, električno industrijo, Melistroja, strojno stavbeno lovarno in livarno zvonov, inž. Bühl, izdelovalnico brusilnih in likalnih kolu, Arbeiter, stavbeno kleparstvo, Rafajec, Grebenc i dr., ključavničarstvo, zlasti dobro zastopano koflarstvo, Glumac, Tomožič, izdelke vrvarne in koponine, Adamič, elektro-mehanične izdelke, Počivalnik in drugi, Kovinske izdelke, Wudler. Ta del raslave bi bil še bolj obiskan, ako bi se nahajal na primernejem prostoru v ožjem stilu z glavnim objektom.

III. Ljubljanski velesojm

od 1. do 10. septembra 1923.

Sejmišče Ljubljanskega velesojma obsega 40.000 kvadratnih metrov, na katerem se nahaja 8 velikih in okrog 60 manjših paviljonov. Sejmišče leži v najlepšem delu Ljubljane pod Tivoljskim parkom ob Gosposvetski cesti ter je od vseh strani obkroženo z divjimi kostanji. III. Ljubljanski velesojm, ki se bo vršil pod kraljevim pokroviteljstvom, bo prekosil vse dosedanje. Uprava velesojma je storila vse, da bo ta prireditelj v resnici izraz in slika naše gospodarske moči, katera naj pokaže svetu cvet naše industrije in trgovine cele države.

Sejmišče je do zadnjega kofička zasedeno ter bo postavilo 748 razstavljalcev, med temi 148 inozemskih veletrgovnikov.

Blago bo razstavljeno v 21 velikih skupinah. Za to koristi vsak samemu sebi, ako obišče to prireditelj, ker se tukaj vsakemu nudi prilika, da najugodnejše kupi iz prve roke. Posebno lepo priliko daje velesojm obrtnikom in kmetovalcem. Poljedelski, kakor tudi drugi stroji bodo ves čas velesojma obratovali, tako da bo vsak videl njihov učinek in se o njihovem delovanju na licu mesta prepričal.

Permanenta legitimacija, ki upravičuje posetnika na polovično vožnjo in vedno prost vstop na sejmišče, stane 50 Din in se dobi pri vseh večjih denarnih zavodih in pri Uradu Ljubljanskega velesojma. Vstopnica za enkraten obisk pa se bo dobila za 15 Din ob vhodih na sejmišče.

Iz telefonskih predpisov.

PREDPISI GLEDE PRIVATNIH TELEFONOV.

Vsakdo ima pravico, da na svojem posestvu zgradi telefonsko mrežo in ne plača za to nobenih taks. Ako po kdo želi svojo telefonsko napravo razširiti preko mej svojega posestva, torej preko javnega ali drugega privatnega posestva, mora vložiti na pošto upravo prošnjo za zgradbo zveze, kateri je priložiti tudi dovoljenje interesiranih privatnih strank, preko katerih posesti naj bi zveza vodila. Zgradbo lahko tudi interesent sam izvrši pod državnim

nadzorstvom ali pa mu jo izvrši država proli plačilo stroškov. Prošnji je priložiti skico željenih instalacij v dveh izvodih, kjer je treba navesti število aparatov in dolžino linije. Za take zveze preko tuje posesti mora plačati lastnik za vsak aparat, ki se nahaja na taki liniji, letno naročnino 50 Din. Od tega so izvzeta samo železniška podjetja. Ako je taka telefonska naprava v zvezi z državno telefonsko mrežo, se smatra prvo postajo za centralo, nadaljne aparate pa za vzporedne postaje. Za zgradbo električnih signalnih zvoncev se ne plača nikakih taks.

PODCENTALE IN POSTRANSKI APARATI.

Pomožna centrala, kakor tudi postranske postaje in vzporedne aparate se sme urediti samo na prostoru, ki stoji izključno na razpolago naročniku prve postaje. Drugim osebam se sme dovoliti telefonska zveza potom postranskih aparatov in postaj preko tujih glavnih postaj samo izjemoma in to le z odobrenjem poštnega in brzojavnega ministrstva, ki tudi v vsakem slučaju posebej vsakemu naročniku določi višino naročniške takse. Postranski aparati se smejo instalirati samo v isti zgradbi in na istem zemljišču, kjer se nahaja pomožna centrala, odnosno prva postaja, vzporedne postaje pa se lahko inštalirajo tudi v drugih zgradbah, ki se ne nahajajo na istem zemljišču, kjer se nahaja prva postaja.

Ako želi naročnik uporabljati telefon iz različnih prostorov, lahko dobi pomožno centralo. Vsaka naročniška postaja s katero je zvezan postranski aparat, se imenuje pomožna centrala. Ako se postranski aparat nahaja v trgovini ali v kavarni ali pa v kakšnem drugem prostoru, kjer bi se moralo za njega plačati višjo pristojbino, kakor pa v privatnem stanovanju in ako se nahaja glavna postaja v privatnem stanovanju, potem se mora postranski aparat plačati isto pristojbino, kakor da bi bila glavna postaja instalirana v trgovini, kavarni itd. Ako se postranski aparat ne nahaja v isti zgradbi in na istem zemljišču kot glavna postaja, potem je treba za vsako tako postransko postajo plačati enako takso za instalacijo, kod za glavno postajo. Naročnino pa se plača z ozirom na to, kje je aparat instaliran. Naročnik, ki ima pomožno centralo izven notranjega področja pošte, mora plačati tudi kilometersko pristojbino za vzdrževanje kakor tudi fakične stroške za priklopitev.

TRBOVELJSKI PREMAG IN DRVA

ima stalno v zalogi vsako množino

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Naše tovarne lanenega olja bi bile v stanju, ako bi delale s polno kapaciteto, krli celo tuzemsko potrebo in bi še imele prebitke za izvoz. Vsled konkurence holandskega olja pa naše tovarne niso v stanju, da bi uvažale inozemsko seme, ker bi jim potem olje prišlo predrago. Na Holandskem se prideluje olje na večernih mlinih za olje, tak oda jih izdelata takorekoč nič ne stane.

Kvaliteta našega domačega olja, to je olja iz domačega lanenega semena je izvrstna in je veljajo svoječasno za najboljšo olje. To velja še sedaj, v kolikor ne prihaja v prometu razredčeno s cenjšim oljem. Ta način velja falsificiranja z razredčenjem bi bilo treba prepovedati in kaznovati, pa bodisi da se to dela z domačim ali s tujim oljem. Iz kupljenega lanenega olja izdelujejo naslednje tvrdke laneno oljnati firnež, kit in oljnate barve z oljnati firnežem pomešane ter poleg tega tudi lake:

V Beogradu je tovarna g. Dimitrija M. Berića, ki je v stanju izdelati

okrog 200 vagonov oljnatega firneža, ter 20 vagonov kita za okna. Olje je dobival iz tuzemstva ter tudi s Holandskega. Sedaj je olje drago ter stane 100 kg 36 holandskih goldinarjev. En holandski goldinar pa pride na 35.50 Din. Poleg tega izdeluje ta tvrdka tudi letno 10 vagonov lakov.

V Zagrebu je tovarna za lake Mosler d. d., v stanju izdelati letno 24 do 30 vagonov lakov in lakovih barv ter 10 do 15 vagonov v firnežu mešanih barv, 40 do 50 vagonov kuhanskega firneža in 10 do 12 vagonov steklarskega kita.

V Subotici imamo tovarno za firneže in lake Geze Kleina, z letno kapaciteto okrog 60 vagonov lakov in firnežev ter 30 vagonov lakovega firneža.

V Ljubljani se nahaja tovarna lakov in bavr Medic, Rakovec in Zankl. Producerska kapaciteta znaša za laneni firnež letno 40 do 45 vagonov, za kit za okna 110 do 120 vagonov ter 10 do 15 vagonov lakov. Izdeluje pa sedaj letno 18 do 20 vagonov firneža, 30 do 35 vagonov kita za okna in 7 do 8 vagonov laka. V oljnatega firnežu drobljenih barv so v stanju izdelati 60 vagonov na leto, izdelujejo pa jih samo 12 do 15 vagonov. Laneno olje kupujejo 40% v tuzemstvu, 60% pa ga dobivajo iz Holandskega. Poleg te se nahaja v Ljubljani tovarna oljnatih barv in lakov »Orient«, ki producira letno okrog 10 vagonov v firnežu mešanih barv ter okrog 10 vagonov kita za okna. Firnež kuhajo sami iz lanenega olja. V slučaju potrebe bi bili v stanju producirati dvakrat tako veliko množino. Lakov ne izdelujejo.

Poleg teh navedenih tovarn se nahaja še mnogo trgovcev, ki izdelujejo steklarski kit, ali pa v majhnem obsegu kuhajo firnež odnosno navadne lake. Iz gornjega je jasno, da so naše tovarne v stanju krli potrebo na lakih, oljnatih barvah in steklarskem kitu z ozirom na svojo kapaciteto.

Imamo dve vrsti lakov in sicer alkoholnih in lakovih firnežev ter celuloidnih lakov itd.

Alkoholni laki se sestavljajo iz rastoka smole v alkoholu, lakovi firneži pa so zmes smole, terpeninovega olja in oljnatega firneža; celuloidni laki obstojajo v rastoku nitroceluloze v amilacetatu; asfaltni laki so razstop asfalta v terpeninskem olju ali bencolu, bencinu itd.

Kako stojimo s surovinami za lakove in mešane barve? Alkohola imamo v državi dovolj. Izmed smol imamo samo nekoliko kalofonija, ki se dobiva v Poreču pri terpeninskem olju. Ko bo začela obratovati tovarna za terpeninsko olje v Višegradu, ga bomo imeli zadostne množine razen finejših vrst. Isto velja tudi za terpeninsko olje. Ostale smole se morajo uvažati. Rezintoli so izdelani iz smole, soli, smolne kisline in kovin, ki se uporabljajo za izdelavo alkoholnih lakov in za sikative ter se deloma izdelujejo v tuzemstvu, povečini pa se uvažajo. Prstenih barv glavnih vrst imamo zadosti. Kemične barve se deloma že izdelujejo in se bodo v čim večji meri izdelovale v tuzemstvu, a sedaj jih še deloma uvažamo. Asfalt se nahaja v državi, pa se tudi še uvažuje. Bencol se pridobiva v tuzemstvu, a ga tudi uvažamo. Z upeljavo plinske razsvetljave se ga bo lahko več izdelalo, odnosno, ko se pri nas zgradijo tovarne za koks. Kitajsko lesno olje se pri nas ne izdeluje, marveč ga uvažamo iz Kitajskega. Nitroceluloza in amilacetat se uvažajo, toda v kratkem se bo začelo z izdelavo amilacetata pri nas. (Dalje sledi.)

Trgovina.

Konzulat Češkoslovaške Republike v Ljubljani opozarja na naredbe vlade CSR z dne 14. junija 1923, katera objavlja, da se Državni žitni zavod in vse njegove podružnice nahajajo v likvidaciji. Kdor bi nameraval uveljavljati svoje zakonite pravice proli uvedenemu zavodu, temu so vsi bližji podatki zakona na konzulatu CSR v Ljubljani v pogledu na razpolago.

Mednarodna trgovina čaja. Na čajnem tržišču rastejo cene. Največji interes vlada za kitajske čaje. Prve pošiljke nove letine so sedaj že došle in vidi se, da je ta kvaliteta, dasi ne doseže kvalitete letine preteklega leta, vendar povprečno dobra. Cene so znatno narasle osobito za čaj prve bice, ki je najboljše kakovosti. Porast je povzročilo dejstvo, da so čaj prve bice takoj razprodali, in da se zahteva danes za blago druge bice, mnogo večje cene nego so pred par tedni zahtevali za blago prve bice. K temu pride še okolnost, da so na kitajskem zopet izbruhnili politični nemiri, radi katerih se dvomi, ali bo sploh mogoče ukrcati večje množine čaja. Pri teh razmerah ni nič čudnega, da ne dajo posestniki blaga iz rok in da cene rapidno rastejo. — Tržišče industrijskega čaja ne kaže spremembe. Dovoz letošnjega čaja je neznačen, deloma zbog zakasnitve letnega čaja.

Gospodarska kriza v Nemčiji. Cene na živilskem trgu so vedno bolj neznačne. Funt margarina stane že 900 tisoč, surovo maslo 1 milijon 700 tisoč, maslo 1 milijon, sladkor 2.700.000, moka 320 tisoč in jajca 110 tisoč mark komad. Zveza nemških trgovcev je svetovala malim trgovcem z živili, naj s 3. septembrom odpuste svoje nastavljenice in zapro trgovine.

Novost na Praškem vzorčnem velesojmu. (Od 2. do 9. septembra 1923). Ravnateljstvo velesojma poroča, da bodo na jesenskem velesojmu razstavljeni in javnosti prvič izkazani epohalni izumi. »Perpeluum mobile«. Kot gonilna moč za ta stroj se uporablja edino le privlačna sila zemlje. Zanimanje za interesantni izum je v vseh krogih nenavadno veliko.

Trgovinske pogodbe Avstrije. Jeseni se bodo pričela trgovinska pogajanja s Čehoslovaško, nakar bodo sledile konference z Madžarsko in Poljsko. Obstoječi dogovori glede izmenjave blaga ter pogodbe o osebnem in tovarnem prometu se nameravajo nadomestiti s popolnimi pogodbami. V septembru odide državni kancelar dr. Seipel v Varšavo, kjer se bodo vršili razgovori o trgovinski pogodbi.

Trgovinska pogodba med Francijo in Čehoslovaško. V francoskem vnanjem ministrtvu je bil podpisan trgovski dogovor med Francijo in Čehoslovaško. Za Francijo sta podpisala dogovor ministrski predsednik Dior, za Čehoslovaško minister Dvořáček in sekcijski načelnik v trgovskem ministrtvu doktor Peroult. Trgovski dogovor stopi v veljavo dne 1. septembra. Pogajanja za sklenitev tega dogovora so trajala celih pet mesecev, ker je šlo za trgovski dogovor med dvema državama z različnima trgovsko-političnima sistemoma. Francija ne sklepa trgovskih dogovorov s klavzulo o dovoljenju največje prednosti, čehoslovaška trgovinska politika pa temelji ravno na načelu te klavzule. — Francija je izjemoma dovolila Čehoslovaški največjo prednost nasproti Nemčiji, Avstriji in Madžarski za vse blago, pri katerem izvozu je Čehoslovaška prizadeta.

Uporaba sladkorja v Zedinjenih državah. V letu prvih 6 mesecev v letu 1923 so Zedinjene države uporabile 2 milijona 604.000 ton sladkorja napram 2.672.000 tonam v istem času leta 1922. tina, deloma pa, kar je najvažnejše, zbog pristlaniških stank v Angliji in na Daljnem Istoku. Kvaliteta novega čaja zaostaja mnogo za onim lanskega, kar pa je navadno vedno v začetku sezone. Cene so pod uplivom teh okolnosti deloma nekaj nižje, mora se pa upoštevati, da vsi kvalitativno boljši čaji najdejo lahko kupca tudi po višji ceni. Na tržišču Ceylonskih čajev rastejo cene. Java in Sumatra čaji se drže čvrsto.

Pomen zgornjelezijske industrije za poljsko zunanjo trgovino. Glasov zunanje trgovske statistike je Poljska v letu 1921 mesečno povprečno uvozila

292 tisoč ton, od teh celih 242 tisoč ton le premoga, izvozila le 285 tisoč ton. V letošnjem mesecu aprilu pa je znašal uvoz 517 tisoč ton, dočim se je izvoz zvišal na 1 milijon 335 tisoč ton. Te množinske številke dokazujejo, s kakšno intenzivnostjo se je vpeljala Poljska v evropsko zunanjo trgovino in kakšen prevrat je nastopil v poljskem gospodarskem življenju s priklopljivo Zgornje Slezije. Ta je pripomogla preje na premoгу revni državi do tega, da danes premoг v velikih množinah celo izvažajo. Priklopitev Slezije, le male dežele je omogočila izenačenje dosedaj naletične pasivne poljske trgovinske bilance in bo najugodnejše uplivala na stabilizacijo poljske valute.

Graški velesejem. Urad graškega velesejma, ki se vrši od 1. do 9. septembra 1923, je poslal trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani nekaj sejmskih legitimacij, ki so po 40 Din interesentom na razpolago v zbornični pisarni. Legitimacije dovoljujejo poljubno čest vstop na velesejem, vozninske olajšave na avstrijskih železnicah in znižane pristojbine za avstrijski vizum polnega lista.

Obrt.

Shod slovenskih obrtnikov. Deželna zveza obrtnih zadrug v Ljubljani vabi na veliko zborovanje vseh obrtnikov Slovenije, ki se vrši v soboto dne 8. septembra 1923 ob 10. uri dopoldne v dvorani »Kazine« (prvo nadstropje restavracije »Zvezde« na Kongresnem trgu). Dnevni red: 1. Preosnova zakona o zavarovanju delavcev in obstoječe centralizacije. Poroča gospod Jakob Zadavec iz Središča. 2. Izrednačenje davkov. Poroča gospod Ivan Rebek iz Celja. 3. Prisilno zavarovanje obrtnikov in njihovih rodbinskih članov zoper bolezen in starost. Poroča gospod Franc Ravnikar, načelnik pokrajinske zadruge tesarskih mojstrov v Ljubljani. 4. Uvedba obligatorne mojstrske preizkušnje. Poroča gospod Matej Oblak, načelnik zadruge čevljarjev v Ljubljani. Važnost ločk dnevnega reda zahteva, da se shoda udeleži vse obrtnišvo brez izjeme. Zastopane naj bodo po odposlancih vse obrtne zadruge in vsa obna društva Slovenije. Udeležniki shoda imajo 50% popust na vseh železnicah, ako si kupijo sejmske legitimacije, ki se prodajajo v vseh večjih denarnih zavodih. Zadruge naj naročijo legitimacije pri Uradu velesejma v Ljubljani. — **Obrtniki!** Težke razmere nas silijo, da se zberemo vsi v enotno fronto in da zavzamemo napram najvažnejšim stanovskim vprašanjem enotno stališče. Shod je edino letošnje zborovanje celokupnega obrtnišva Slovenije, zato je dolžnost vsakega, da se shoda prav gotovo udeleži.

Denarstvo.

Stanje hranilnih vlog pri regulativnih hranilnicah. Finančna delegacija objavlja uradno, da izide »Izkaz o stanju hranilnih vlog in dvigov pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji za prvo polovico četrtletja 1923.« v eni prihodnjih številkk Uradnega lista.

Poseben denar za velesejem v Leipzigu. Urad vzorčnega velesejma je dobil dovoljenje za izdajočasne posebne valute za čas trajanja velesejma.

Promet.

Poštna konvencija z Grško. Beograd, 24. avgusta. Danes je vlada poslala našemu poslaniku v Atenah instrukcije radi zaključka pogajanj z Grčijo o poštni in brzojavni konvenciji.

Naročitev vagonov. Prometno ministrstvo je izdalo vsem postajenačelnikom naredbo, da smejo naročevati civilne in vojaške osebne vagonne samo, ako položijo kavicijo 200 Din za vagon. Brez te kavicije se ne smejo jemati naročnine v obzir in oblast, ki do določenega termina ne uporablja vagona, mora kavicijo obnoviti.

Konvencija o južni železnici. Početkom prihodnjega ledna se sestanejo v Rimu delegati Italije, Avstrije in naše kraljevine na konferenco, kjer se bo predložila ratifikacija sporazuma, sklenjenega v Rimu v vprašanju južne železnice. Sporazum se bo uveljavil meseca decembra.

Promet na našem Jadranu. »Jadranska plovilba« javlja: Kapetani in strojniki so se večinoma že prijavili na službo in vzpostavlja se zopet broderski promet. V nedeljo, 26. avgusta, ob 18.

odhaja iz Bakra brzi parobrod v Dalmacijo do Gruža, v četrtrek ob 18. pa brzi parobrod Bakar - Split. Razen tega vozi vsako nedeljo in četrtrek ob devetih parobrod iz Bakra v Senj in na olok Rab, ob torkih in sobotah od devetih zjutraj iz Bakra v Senj, Vrbnik in Sušak.

Blagovni promet na madžarskih železnicah. V mesecu juniju je bilo predano madžarskim državnim železnicam v popravo 129.215 vagonskih tovorov blaga ali 6.3 odstot. manj nego v maju t. l. Od predanih vagonov odpade 5.865 na pšenico, 3103 na moko, 1281 na krompir, 28.117 na premog, 15.371 na leseno blago in 28.208 na gradbeni material. Ostanek je porabljen za različno blago.

Promet z avtomobili med Francijo in Italijo. Promet z avtomobili med Francijo in Italijo je znašal v letu 1922: v Francijo se je izvozilo iz Italije 463 vozov, iz Francije v Italijo pa 59. V prvem polletju 1923 je uvozila Francija 6160 avtomobilov in izvozila jih je 12.563. Največ so jih uvozile zedinjene države: 5600, ki prihajajo takoj za Italijo.

Novo delniško brodersko društvo. Ministrstvo za promet objavlja po listkovnem uradu: Na podlagi rešenja ministrskega sveta z dne 22. t. m., je pooblaščen minister za promet, da se osnuje privilegirano delniško brodersko društvo. V to brodersko društvo bo razven tega, da se mu bo prepustil celokupni plovni park, kakor tudi vse obsejajoče zgradbe in material na osnovi komisijske cenitve, lahko vstopilo tudi srbsko pooblaščenno brodersko društvo, kakor tudi ostala privalna domača broderska društva in lastniki brodov s svojim parkom in sicer ravnolako na podlagi komisijske cenitve, ako se za to prijavijo ministrstvu za promet najpozneje do 1. oktobra. To se objavlja zainteresiranim osebam v vednost.

Otvoritev časne pošte in telefona »Ljubljana vel. semenj«. Na razstavišču III. Ljubljanskega velikega semnja se olvori tudi letos časna pošta in telegraf z nazivom: »Ljubljana vel. semenj«. Pošta bo poslovala od 31. avgusta 1923 do všetelega 12. septembra 1923. Ta pošta bo prejela navadne in priporočene pisemske pošiljke, vrednostna pisma, pošne nakaznice, čekovne položnice in brzojavke. Razen dveh javnih telefonskih govorilnic bo imelo semjišče tudi lastno telefonsko centralo. Uradne ure pri tej pošti se določijo takole: za blagajniško službo od 9. do 12. in od 15. do 17. ure, za drugo poštno službo pa nepretrgoma od 9. do 18. ure. Na razslavnem prostoru bo tudi primerno število pisemskih nabiralnikov, ki se bodo izpraznjevali po potrebi vsako uro. Pošta bo imela vsak dan večkratno zvezo s pošto Ljubljana I. in bo poslovala kot oddelek te pošte. Pošne pošiljke, ki bodo oddane na sejmski pošti, bodo opečatene z žigom, ki ima besedilo: »Ljubljana vel. semenj« in isto v cirilici.

Odobrenje pogodbe o Južni železnici. Beograd, 27. avgusta. Kralj je podpisal in vlada je ratificirala sporazum, sklenjen dne 29. marca v Rimu glede aranžmana Južne železnice. Ratificirani sporazum je bil nato odposlan v Rim v shrambo.

Trgovsko šolstvo.

Drž. dvoraz. trgovska šola v Mariboru. Pismeni ponavljalni in ostali izpiti se prično v petek, dne 7. septembra ločno ob 8. uri. Spored ustmenih izpitov je objavljen na razglasni deski v šolskem poslopiju. Vpisovanje učencev in učenk, ki so že obiskovali zavod, bo dne 11. septembra od 10. do 11. ure. V sredo dne 12. septembra se olvori novo šolsko lelo s službo božjo. V četrtrek dne 13. septembra se prične ob 8. uri redni pouk. Novih prijavitev za vstop v prvi letnik ni več možno upoštevati. Pripravljalni razred je ukinjen.

Hmelj.

Hmelj. II. brzojavno tržno poročilo. Nürnberg, 25 VIII. 1923. — Na tržišču v Telmangu ni bilo nikakega dovoza. — 300 milijonov mark za 50 kg. Legisch.

Izvoz in uvoz.

Izvoz našega tobaka. Priprave za izvoz letošnjega viška naše tobačne produkcije bodo v kratkem končane. Izvozilo se bo 300.000 kg najboljšega

lobaka iz Makedonije in Hercegovine ter bo mogel ta naš proizvod konkurirati z vsemi inozemskimi produkti.

Ukinjenje izvozne prepovedi za žito v Italiji. Po razpisu italijanskega ministra financ se pooblaščajo carinski uradi, da smejo dovoliti izvoz žita, ki je bil do sedaj prepovedan.

Dobava, prodaja.

Dobava bakrenega materiala. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subolici se bo vršila dne 10. septembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega bakrenega materiala.

Oddaja pečenja kruha. Dne 10. sept. t. l. se bo sklenila pri komandi vojnega okruга v Varaždinu, dne 12. septembra t. l., a pri komandi mesta v Čakovcu, dne 13. septembra t. l. pri komandi mesta v Murski Soboli in dne 14. septembra t. l. pri komandi mesta na Sušaku pismena pogodba za izdelovanje in pečenje kruha za garnizije Varaždin, Čakovac, Murska Sobota in Sušak iz državne moke in soli.

Dobava materiala za telegrafsko delavnico. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subolici se bo vršila dne 12. septembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave materiala za telegrafsko delavnico.

Dobava kruha. Pri komandi mesta v Slovenski Bistrici se bo vršila dne 12. septembra t. l., pri komandi mesta v Dolnjem Dravogradu pa dne 13. sept. t. l. ofertalna licitacija glede dobave kruha.

Pogoji in natančnejši podalki o gornjih dobavah in prodajah so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Književnost.

Zgodovinske anekdote. II. zvezek. Zbral dr. Vinko Šarabon. 1923. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 16 dinarjev. — Anekdote so krasne dogodbe, ki so se v resnici zgodile, ali pa, ki naj bi se bile dogodile. Vsaka anekdota naj ima poanto, zamisek, nauk, duhovitost. Drugi narodi imajo cele zbirke anekdot, ki so točno opredeljene na čas, na posamezne stanove, kraje itd. Dr. Šarabon je začel izzadevno pri nas šele orati ledino in priobčeval je v Mentorju nekaj poučnih in zabavnih prigodic. Z drugim zvezkom svojih zgodovinskih anekdot, ki so izšle razmeroma jako hitro za prvim zvezkom, nam je dal knjižico, ki čmerne razvedri, vesele napravi razposajene, žalostne spravi v dobro voljo, ljubiteljem zgodovine da nove zgodovinske hrane, antuzijastom gledališč nudi pogled za kulise, glasbenikom odpre pedale muzikalne veselosti, skralka vsakdo pride na svoj račun. Anekdote so vestno prehrane in preračtane in kar nam nudi pisatelj, niso vsakdanje šale, ampak dobro premišljene dogodivščine, ki so v celoti usmerjene v poučno smer. In to je, da je v Šarabonovi zbirki posebna vrednost. Dijak bo lahko črpal marsikaj koristnega iz njih, učitelj bo s temi anekdotami poživel pouk, vsakdo, prav vsakdo, bo imel korist od njih. Ze razvršilev kot: dobro srce, domišljavost, hladnokrvnost, nagajivost, točnost, odkritosrčnost, ponos, prebrisanost, skopost, prisolnost duha itd. nam kaže bogastvo duha in mnogovrstnost in vsestranost obdelane snovi. Knjižica bo v sedanjih resnih, težkih, solza in trpljenja polnih časih zašla v zadnjo gorsko vas in nam nudila marsikatero prav veselo urico prijetnega odpočitka in vesele zabave.

Razno.

Kongres izvoznicarjev v Beogradu. V nedeljo ob 10. dopoldne je bil otvoren kongres izvoznicarjev kraljevine SHS. Kongres je s kratkim pozdravnim govorom olvori predsednik beogradske Trgovske zbornice Ojuro Radojlovič. Za predsednika kongresa je bil izvoljen L. Stanojevič, podpredsednik Trgovske zbornice v Beogradu, za prvega podpredsednika g. Janeković in za drugega dr. Fran Windischer tajnik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani in podpredsednik centrale industrijskih korporacij v Beogradu. Kongres je pričel razpravo o izvozni politiki in o vprašanju stabilizacije našega

dinarja. L. Stanojevič je uvedel razpravo o našem izvozu in njega organizaciji. Konstatiral je, da mi še vedno več uvažamo nego izvažamo, vsled česar je naša trgovinska bilanca še vedno pasivna. Lansko leto je znašal celokupni uvoz dve milijardi dinar., v, a izvoz samo 1 milijardo 410 milijonov. Deficit v naši trgovinski bilanci pa neugodno vpliva na tečaj našega dinarja. Koncem svojega poročila je Stanojevič pozval na sistematično organizacijo in povečanje naše produkcije. — Minister trgovine in industrije dr. Kojič je kongres pozdravil v imenu vlade, kratko očrtajoč načelne smernice njegove trgovinske politike. Podrobno je minister v svojem govoru analiziral glavne elemente dobre in uspešne izvozne politike. Trije elementi so potrebni za gospodarsko uspešen izvoz: 1. produkcija, 2. kapital, ki ga v državi zelo primankuje in 3. dobro funkcioniranje železniškega prometa. — Ob 1. popoldne so bile razprave kongresa zaključene. Na dnevnem redu so poročila zastopnikov posameznih, v vprašanju izvoza prizadetih ministrstev. Na kongres povabljeni ministri dr. Stojadinović, dr. Miletič in dr. Velizar Janković se razprav niso osebno udeležili, ker so bili zadržani pri svojih resortnih poslih.

Izložba živine na Bledu. Prometno ministrstvo je odobrilo polovično vožnjo na državnih železnicah vsem onim, ki si nameravajo ogledati razstavo živine in mlečnih izdelkov, katero priredi Kmetijska družba za Slovenijo na Bledu dne 8. septembra. Razstavo si bodo ogledali tudi zastopniki ministrstva za poljedelstvo in ministrstva za trgovino in industrijo.

Konferenca Male antante. Beograd, 24. avgusta. Vlade Male antante so se sporazumele, da se bo v Marijanskih Laznih vršila še ena konferenca, ki bo nadaljevala započeto delo v Sinaji. Na konferenci se bo pred vsem definitivno določilo stališče Male antante napram Madžarski. Dan sestanka še ni določen, po vsej priliki pa se bo začel okoli 15. septembra.

Razmejiteni sporazum med Jugoslavijo in Rumunijo. Beograd, 24. avgusta. Te dni se je dosegel definitivni sporazum glede določitve meja na suhem med Jugoslavijo in Rumunijo. Prihodnje dni se bo proučevalo vprašanje razmejitve na Donavi.

Želez riza v Makedoniji. Po podatkih ministrstva za poljedelstvo in vode je želez riza v Makedoniji popolnoma zadovoljujoča, tako da bo vsled tega zadosteno potrebam večjega dela države in se bo torej le manjši del uvažal iz inozemstva.

Kredit za rudnike. Minister za šume in rude je zahteval od ministrskega sveta povečan kredit za raziskovanje rud v posameznih krajih naše države in za povečanje produkcije državnih rudnikov in privatnih rudniških podjetij.

Koliko bi se moglo izvoziti žitaric? Po kalkulacijah bi se moglo v tekočem letu izvoziti sledeče kvantitete žitaric in sadja:

koruze	20.000 vagonov,	1.000.000.000 Din
rž.	35.000 vagonov,	2.900.000 Din
ječmena	1.730 vagonov,	43.000.000 Din
ovsa	700 vagonov,	15.500.000 Din
sliv	4.000 vagonov,	160.000.000 Din

V teh številkah pa niso okalkulirani izdelki žitaric kakor: moka, testenine in izdelki sadja.

Znižanje izvoznih pristojbin v Bolgariji. Ministrski svet v Bolgariji, ki hoče nuditi poljedelskim krogom najugodnejše priliko, da bi razpečali čim več svojega pridelka, je izdalo naredbo, s katero se je izvozna pristojbina za žito od 1.6 levov za 1 kg znižala na 0.40, za moko od 1.70 levov na 0.36.

Za one, ki potujejo v inozemstvo. Naši državljani, ki potujejo z našimi pravnimi potnimi listi v inozemstvo, smejo vzeti s seboj: v Švico 3000 francoskih frankov in 1000 Din; v Italijo 3000 lir in 1000 Din; v Čehoslovaško 3000 češkoslovaških kron in 1000 Din; v Francijo in Anglijo 3000 francoskih frankov in 1000 Din; v Nemčijo, Madžarsko, Poljsko, Rumunijo in Bolgarijo pa v valuti omenjenih držav 3000 Din in 1000 Din v naši valuti.

Navaden ogljen (carbon) papir la
THE REX CO., LJUBLJANA.

Med Ljubljano in Prago bodo v času med 2. — 9. septembrom vozili posebni vlaki po znižanih cenah. Obiskovalcem Ljubljanskega velesejma se nudi najugodnejša prilika, da posejijo tudi Praški vzorčni velesejem. Znižana vožnja velja za osebne in brzovlake. Pojasnila daje Češkoslovaški konzulat v Ljubljani, Breg 8 in Aloma Company d. z. o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3.

Španija in države s slabo valuto. Španska vlada je prepovedala uvoz brez razlike vseh predmetov, ki prihajajo iz držav, katere imajo slabšo valuto. V kratkem se bo izdal tudi sklep, da se na borzi ne kotirajo valute držav, katerih valuta je slabjša. Po tem poročilu se je naša vlada obrnila na špansko vlado ter prosila pojasnila ali velja ta odredba samo za industrijske produkte ali tudi za poljedelske. Ako bo predmetna prepoved veljala tudi za

poljedelske produkte, bo naša vlada zopet intervenirala in zahtevala, da naj bi ta prepoved ne veljala za našo državo.

Trgovstvo v Budapešti proti verižniškemu zakonu. Trgovstvo v Budapešti je imelo v soboto 25. t. m. protestno zborovanje proti novi protiverižniški naredbi, ki jo je izdala vlada pred kratkim. Pri zborovanju, ki je bilo zelo burno in med katerim je trgovstvo prešlo z zatvoritvijo obratov, so se sprejele resolucije, v katerih se zahteva ali ukinitve protiverižniške naredbe ali pa vsaj temeljito revizijo vseh protiverižniških določil po zaslišanju gospodarskih organizacij.

Tržna poročila.

Svinjski sejem v Mariboru. Na svinjski sejem v Mariboru, dne 24. avgusta

1923 se je pripeljalo 185 svinj. Cene v dinarski veljavi: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari 200—250; 7—9 tednov stari 300—450; 3—4 mesece stari 450—550; 5—7 mesecev stari 700—750; 8—10 mesecev stari 925—1150; 1leto stari 1625 do 2150. 1 kg žive teže 20—22.50. 1 kg mrtve teže 27.50—30. Kupčija je bila zelo živahna.

Tedenski pregled zagrebškega žitnega trga. Zagreb, 25. avg. Znižanje izvozne carine ni imelo velikega vpliva na tržišče. Nastala je sicer čvrstoča, ki pa je zopet popustila, čim se je videlo, da niti to znižanje ne oživi eksporta. Zanimanje za pšenico je kol preje slabo. Tržišče z moko je mrtvo kol pretekli teden. Za mline je bilo veliko iznenadenje, ker je izvozna carina na moka samo 5 dinarjev manjša, kol na pšenico. Če se vpošleva, da ima Avstrija davka od prometa na pšenico 1%

in na produkte 4.2%, je jasno, da bo Avstrija kupovala pšenico, da jo sama melje. Ker je Avstrija za eksport pšenice in moke za nas najvažnejša država, ne bo la cela redukcija izvoznih carin imela za posledico povečanje eksporta moke. Na tržišču so pretekli leden notirale: Pšenica iz Bačve 337.50—340, banatska je nekoliko cenejša. Srbijanska pšenica je bila pretekli dni nekoliko čvrstjeja in je notirala 317.50—320, paritela Beograd. V Slavoniji in Hrvaški je ponudba minimalna, ker producentom cene ne konvenirajo. Koruza notira 280—285, oves 255—265, ječmen 270—275, vse postavno vojvodinska postaja. Promet z otrobi je nekoliko živahnejši in cene varirajo med 165—170, paritela Zagreb. Carina za otrobe je sedaj popolnoma ukinjena, vendar prepozno, ker je izvoz otrobov pri teh cenah nemogoč.

Prva žebeljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamnigori.

Pisma: Žebeljarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, žebli za čevlje, spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave, železne brane, zobje za brane, kljake za podobe, zid, cevi, vijaki, matice, zakovice, verige, žoki za pilote. Vsi drugi v našo stroko spadajoči izdelki po vzorcih in risbah.

Vafelne in Karlovarske oblate, najfineše čajno pecivo, čisti štajerski malinov sok priporoča

Ivan Pelikan
I. MARIBORSKA SLAŠČIČARNA
Maribor,
Gospiska ulica 25.

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezenine, svilo, tehnične decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Veletrgovina

A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje,
moko
in dežeine pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Ne smete opustiti,
ne da bi posejili

SINGER

oddelek št. 154

na Ljubljanskem velesejmu

Tapetništvo in mizarstvo

Jagodič & Sajko
zaloga pohištva

Maribor, Rotovski trg 3
se priporoča p. n. občinstvu.

Koledarje
Cenike
Okrožnice

Izvršuje

Tiskarna „Merkur“

!! v Ljubljani !!

Oglašajte v „TRGOVSKEM LISTU“!

Prva jugoslovanska

žična industrija

d. z. o. z.

Celje

Celje

Strojno izdelavanje
žičnih pletenin, žičnih
portalnih vložkov, železne
konstrukcije i. t. d.

Paviljon L 470 b.

SLOGRAD

Slovenska gradbena in industrijska družba d. d.
LJUBLJANA

Telefon interurban št. 180

Tehnična pisarna: Ljubljana 7
Frankopanska cesta štev. 151

Brzjavni: „SLOGRAD“

Izvršuje: Stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj

Špecialiteta: Železobetonske cevi za vodne naprave in vodovode.

Zastopa: Patent dr. inž. Empergerja za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z lito-železnimi vložki za visoke tlačne napeitosti kakor pri skladiščih, „silo“, mostovih in podobno.

Izdeluje: Vse vrste tehničnih projektov in statističnih proračunov.